

DailyMail גיליון 5030 יום ו', 25.12.2009

עורך אחראי: פלי הנמר | עורך ראשי: יהודה קונפורטס | עורך: אור יעקב | סגן עורך: יובל בן טוב

המדען הראשי, ד"ר אופר: הקיום של מדינת ישראל תלוי בהיי-טק

"בלי ההיי-טק אין לנו שום דבר אחר", אמר ד"ר אלי אופר במפגש ראשון בסדרת מפגשי כנס רעננה למדיניות היי-טק לאומית • לדבריו, "קיומן של תעשיות עתירות הידע הוא אתגר לאומי" • רו"ח ד"ר ירון זליכה: "המדיניות הכלכלית של הממשלה מעוותת" • אריה סקופ, יו"ר הכנס: "יש לעודד העסקת חרדים, כי ב-2028 מרבית הצעירים בארץ יהיו חרדים או ערבים"

יהודה קונפורטס, מערכת ThePeople, DailyMail | צילום: פלי הנמר

מימין: רו"ח ד"ר ירון זליכה, ראש המחלקה לחשבונאות במכללה האקדמית קריית אונו; ד"ר אלי אופר, המדען הראשי במשרד התמ"ת; ופרופסור אריה סקופ, יו"ר כנס רעננה

"הקיום של מדינת ישראל תלוי בתעשיות עתירות הידע. אין לנו ברירה אלא לקדם את ההיי-טק, כי בלעדיו אין לנו שום דבר אחר. קיומן של תעשיות עתירות הידע הוא אתגר לאומי, הנוגע לכל אחד ואחד, בכל מגזר ומגזר בחברה הישראלית, כולל המגזר הביטחוני"; כך אמר ד"ר אלי אופר, המדען הראשי במשרד התמ"ת. ד"ר אופר אמר את הדברים שלשום (ד') במפגש ראשון בסדרת המפגשים של כנס רעננה למדיניות היי-טק לאומית. המפגש נערך באוניברסיטה הפתוחה ברעננה, ועסק בשאלה: "עתיד ההיי-טק בשנת 2028: האם הוא ימשיך להיות קטר או שמדינת ישראל ירדה מהפסים?".

לשאלת נושא הכנס אמר המדען הראשי, כי "למרות שאני לא מאוהב במילה 'קטר' בהתייחס לתעשיית ההיי-טק, השאלה האם הקטר הזה ימשיך להוביל או לא - אינה קיימת מבחינתי. למדינת ישראל אין ברירה: ההיי-טק חייב להיות דומיננטי ומוביל, כי אין לנו שום דבר אחר".

ד"ר אופר אמר באירוע, כי הוא מנוע מלמתוח ביקורת על מדיניות הממשלה, אולם הוא יכול לומר ש-"ברמה הכללית, לא קיימת מודעות לכך שהעתיד של המדינה תלוי במדע". ד"ר אופר אמר עוד, כי הבעיה היא העדר הקצאת משאבים נכונה, שלא נעשית בין היתר מפני שלהיי-טק אין מספיק כוח. "בתקציבים ממשלתיים", הסביר, "אינך נלחם על התקציב כל שנה, כיוון שהוא ידוע פחות או יותר, אלא נלחם על ה-'דלתא' - התוספת שתוכל לקבל או להוציא ממקורות אחרים. ואם אין לך כוח - אתה לא יכול להלחם".

המדען הראשי הוסיף, כי הוא מתנגד לדעה הרווחת, לפיה עיקר הבעיה הוא בפקידי האוצר. "אני יכול לומר לכם בבטחה, שגם בתלופות דודמות וגם כעת, פלידי האוצר מגלים הבנה ונכונות לשתף פעולה, הבעיה היא אינה בהם".

16.94x14.19	32	עמוד 1	DAILY MAIL	25.12.2009	20829156-3
מכון נאמן בטכניון - 85300					

בהתייחסו לסוגיית האקזיטים שיוצאים מישראל, של חברות הזנק שקיבלו בעבר תקציב מהמדען, אמר דר אופר, כי במקום להלחם בתופעה, יש ליצור פה מציאות שתאפשר לאותן חברות לשקול להישאר בארץ. צריך ליצור תשתית שאותן חברות קטנות שרוצות להימכר - תהיינה גדולות בישראל. אז המוטיבציה למכירה תהיה קטנה יותר."

הדובר המרכזי במפגש היה פרופסור **ארנון בנטור**, דיקן הפקולטה להנדסה אזרחית וסביבתית, וחוקר בכיר במוסד נאמן בטכניון. הוא הציג נייר עמדה, אותו הכין יחד עם צוות מקצוענים, שעסק בשאלת נושא הכנס: "הקטר נוסע על פסים, אבל כאשר נוסעים על פסים לא מספיק להסתכל על הקרונות על נדרש להביט קדימה, כדי שיהיה לאן ליסוע", אמר, "הבעיה של הענף היא שלא הצלחנו להעביר לממשלה את המסר הדחוף והחשוב, לפיו אכן יש משבר. לכן, לאף אחד אין את הדחף לטפל בו".

פרופ' בנטור הציג נתונים השוואתיים על תרומת ההיי-טק ליצוא הלאומי, על הירידה בתקציבי החינוך והמדען, ירידה במספר החוקרים בהשכלה הגבוהה, ושיעור המימון הממשלתי במו"פ. מנתונים הללו עולה, התריע פרופ' בנטור, ש-"אם עד 2028 מדיניות הממשלה לא תשתנה - ישראל תאבד את היתרון היחסי שלה בהיי-טק".

ההצלחות של העבר, הסביר פרופ' בנטור, "הן תוצאה של מארג נדיר של גורמים. בין היתר, מפני שנבנו כאן אתוסים מדעי וטכנולוגי, שאותם הוביל **דוד בן גוריון**, ראש הממשלה הראשון". לדבריו, "כיום קיימת שחיקה עצומה בכלים שמעודדים מו"פ והיי-טק. קיים חוסר רגישות רב להון שמזין את התעשייה, זו תופעה חמורה ומשפיעה על המשבר. הצמיחה הלאומית בסכנה". הוא סיים בציינו, כי "המשבר שחווינו העצים את הבעיות שלנו ולכן אסור להרגיש שאננים ובטוחים. דרושה באופן מיידי תפיסה לאומית וחדשנית לתעשיית הידע".

רו"ח ד"ר **ירון זליכה**, לשעבר החשב הכללי במשרד האוצר וכיום ראש המחלקה לחשבונאות במכללה האקדמית קריית אונו, אמר כי הוא מתנגד לתפיסה, לפיה ההיי-טק היא חזות הכל במדינה, וכי בלעדי תעשייה זו אין למדינה זכות קיום. "ענף ההיי-טק חשוב מאוד", אמר זליכה, "אבל לא ממנו תבוא הישועה, אלא ממסחר ומשירותים". הוא נימק את עמדתו בכך שיש פרדוקס בין העובדה שההיי-טק הישראלי מצליח בכל העולם, בארץ הוא נחשב לקטר, אולם מנגד, העוני בחברה הישראלית הולך וגדל והתוצר לנפש קטן.

'איך יכול להיות שעשינו כלכלה כל כך מצויינת ואנו הולכים ונעשים עניים?'" שאל זליכה. החשב הכללי לשעבר הבהיר שלדעתו, מדיניות הכלכלית של הממשלה – מעוותת: "הממשלה מקצה סכומים למטרות לא נכונות", אמר, "למשל, סבסוד הדולר. אבל למרות זאת, היא לא מוצאת תקציב ללשכת המדען הראשי. מדיניות רכישת הדולרים של נגיד בנק ישראל, פרופ' **סטנלי פישר**, עולה למשק הישראלי 4-6 מיליארדי שקלים בשנה. בגלל זה, לא נותר מספיק כסף להרבה דברים חשובים, תקציב המדען".

פרופסור **אריה סקופ**, יו"ר כנס רעננה, פתח את האירוע ואמר יש למקד את ההשקעה בתעסוקת חרדים, נשים וערבים בענף ההיי-טק. "ב-2028 רוב הצעירים בישראל יהיו חרדים וערבים", אמר סקופ, "כלומר שהמקור ממנו ניזונה תעשיית ההיי-טק - יצטמצם". סקופ קרא להגביר את ההעסקה של נשים חרדיות בענף, וזאת בהסתמך על ניסיונות מוצלחים שנעשו עד כה, שתוצאתם היא העסקה של 3,000 עובדות בענף.